

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007
โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน
สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

The Development of a Learning Management Model for the Product Exhibition
Subject (Course Code 20202-2007) Through Active Learning Process and
Teaching Materials for 3rd Year Vocational Certificate Students in Marketing at
Nakhon Pathom Municipal Vocational College

ฐิติวรรณ ไจบริสุทธิ์^{1*}
Titivarrada Jaiborisut^{1*}

^{1*}ครูชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม
^{1*}Specialist teacher Marketing major Nakhon Pathom Municipal Vocational College

*Corresponding Author, Email: Titivarrada@Gmail.com

Received: February 21, 2024

Revised: March 20, 2024

Accepted: May 9, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ 2) สร้างและหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้น ปวช. 3 แผนกวิชาการตลาด ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้กับค่าเฉลี่ยที่กำหนดขึ้น (ร้อยละ 80) โดยใช้ One – Sample T-Test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาการจัดแสดงสินค้า โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ

Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการสร้างและหาคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม ขั้นการประยุกต์ใช้ ขั้นสรุปและประเมินผล (2) เอกสารประกอบการเรียนการสอน สอดคล้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 84.24/87.69 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

3. ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า หลังการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีคะแนนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.21)

4. การประเมินผลและปรับปรุง พบว่า ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาการจัดแสดงสินค้า โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียน การสอน จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 85.22/91.50 มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม นักเรียนร้อยละ 90.00 เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ การจัดแสดงสินค้า วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

Abstract

This research to 1) study basic information and needs for developing a learning management model, 2) create and find basic quality of a learning management model for subjects, product exhibitions, 3) experiment with the learning management model and 4) evaluate and improve the learning management model. The sample group used in the experiment was Vocational Certificate students. 3Marketing Department Those who registered to study product exhibition subjects, course code 20202-2007, in the second semester of the academic year 2023, Nakhon Pathom Municipality Vocational College, totaling 10 people. Tools used to evaluate the effectiveness of learning management models include tests to measure academic achievement. Subject Exhibition Course Code 20202-2007 Satisfaction Questionnaire of students towards teaching and learning and student opinion questionnaires Data were analyzed using

Content Analysis, mean statistics (\bar{X}), standard deviation SD. Percentage and compare the average of the scores obtained with the average set (80 percent) using One – Sample T-Test with a computerized ready-made program

The results of this research were as follows:

1. The Results of the study of basic information and needs for developing a learning management model of the students concluded that Organizing learning about product exhibitions using the learning process Active learning together with teaching documents appropriate and consistent with teaching and learning arrangements ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45).

2. The results of creating and determining the preliminary quality of the learning management model found that the learning management model has important elements: (1) a learning management plan using the learning process Active Learning. There are 4 steps: the introduction step the efficiency (E_1/E_2) of the learning management model is equal to 84.24/87.69, in line with the specified standard criteria. into the lesson group work steps application steps summary and evaluation stage (2) teaching documents, overall consistency is at the highest level.

3. The results of the experiment found that academic achievement in product exhibition subjects after studying with the learning management model using the learning process Active learning together with teaching documents scores equal to or greater than 80 percent with statistical significance at the .05 level and students are satisfied with the teaching and learning arrangements are at a high level. ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.21).

4. Evaluation and improvement found that efficiency (E_1/E_2) of learning management formats, subjects, product exhibitions using the learning process active learning together with teaching documents from the experiment with the sample group, the value is equal to 85.22/91.50 effective according to the specified standard criteria and opinions of students regarding the overall learning management model. Percentage of students 90.00 agree with the learning management model.

Keywords: *learning management, exhibition, Nakhon Pathom Municipality Vocational College*

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยเฉพาะการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งอยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจึงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ การจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามประเทศที่มีกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการแข่งขันของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1)

นอกจากนั้นจากการศึกษาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาในรายวิชา การจัดแสดงสินค้า (Visual Merchandising) รหัสวิชา 20202-2007 ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม พบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เท่าที่ควรและไม่บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบในการสอนจึงพยายามคิดหาวิธีที่จะปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู (2562: 137) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่นำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูคือ การเปลี่ยนวิธีการสอนจากแบบที่เคยใช้เป็นประจำหรือแบบ Passive Learning มาเป็นแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ซึ่งเป็นแนวคิดค่อนข้างใหม่ในการปฏิรูประบบการศึกษาแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนโดยตรง โดยอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการ

เรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมาย และนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนรู้รายวิชาการจัดแสดงสินค้า (Visual Merchandising) รหัสวิชา 20202 – 2007 และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ศึกษาต่อ หรือโอกาสเฉพาะอื่น ๆ ตามจุดประสงค์ที่ต้องการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน

สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) ผสมผสานร่วมกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงระบบ (System Approach) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R_1) เป็นขั้นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis : A) เกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาการจัดแสดงสินค้า (20202-2007) ความคิดเห็นของครูผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีต่อแนวคิดของ โครงร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม นำประเด็นการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรง และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของประเด็นสนทนาได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 (Development: D_1) เป็นขั้นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D&D) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม และตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้ (tryout) กับนักเรียนระดับชั้น ปวช. ที่มีลักษณะไม่แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้และประเมินประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Field Tryout) นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยได้ค่า IOC พบว่า แบบประเมินที่สร้างมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R_2) เป็นขั้นการทดลองใช้ (Implementation: I) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านละ 4 ข้อ รวมจำนวน 12 ข้อ นำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) เป็นขั้นการประเมินประสิทธิผล (Evaluation : E) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 จำนวน 70 ข้อ เพื่อเลือกใช้จำนวน 40 ข้อ กำหนดคะแนนข้อละ 1 คะแนน และกำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความตรง และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยได้ค่า IOC อยู่ ระหว่าง 0.66 - 1.00 ทุกข้อ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กำหนดข้อคำถามแบบปลายเปิด (opened form) และมีสาระครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความคิดเห็นของนักเรียนชั้น ปวช. เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 และ ความคิดเห็นของครูผู้สอน และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาการตลาด ที่มีต่อแนวคิดของกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของนักเรียน และการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นสื่อการเรียนรู้อีก จำนวน 5 ข้อ

2.2 แบบทดสอบจากแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ของแต่ละหน่วย จำนวน 10 คะแนน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดแสดงสินค้า หลังจากที่ยังเรียนครบทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านละ 4 ข้อ รวมจำนวน 12 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ประสานกับผู้ อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม เพื่อขออนุญาตจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม

3.2 ดำเนินการทดลอง ใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design)

3.3 ดำเนินการสร้างข้อคำถามนั้นให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวิจัย นำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยการคำนวณจากสูตร KR20 ของ คูเดอร์ และริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9876

3.4 นักเรียนทำแบบทดสอบของคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละหน่วย การเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ของแต่ละหน่วย

3.5 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการจัดแสดงสินค้า หลังจากที่ยังเรียนครบทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ก่อนเรียนและหลังเรียน

3.6 แบบสอบถามความพึงพอใจตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านละ 4 ข้อ รวมจำนวน 12 ข้อ

3.7 นำผลการทดสอบแบบทดสอบของคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มาหา ค่าทางสถิติ

3.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เทียบเกณฑ์การประเมินที่ต้องมีค่าเฉลี่ยของคะแนนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้กับค่าเฉลี่ยที่กำหนดขึ้นโดยใช้ One – Sample T-Test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ของคะแนนที่ได้จากการทำจากแบบฝึกหัดท้ายบทของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่เรียนครบทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า

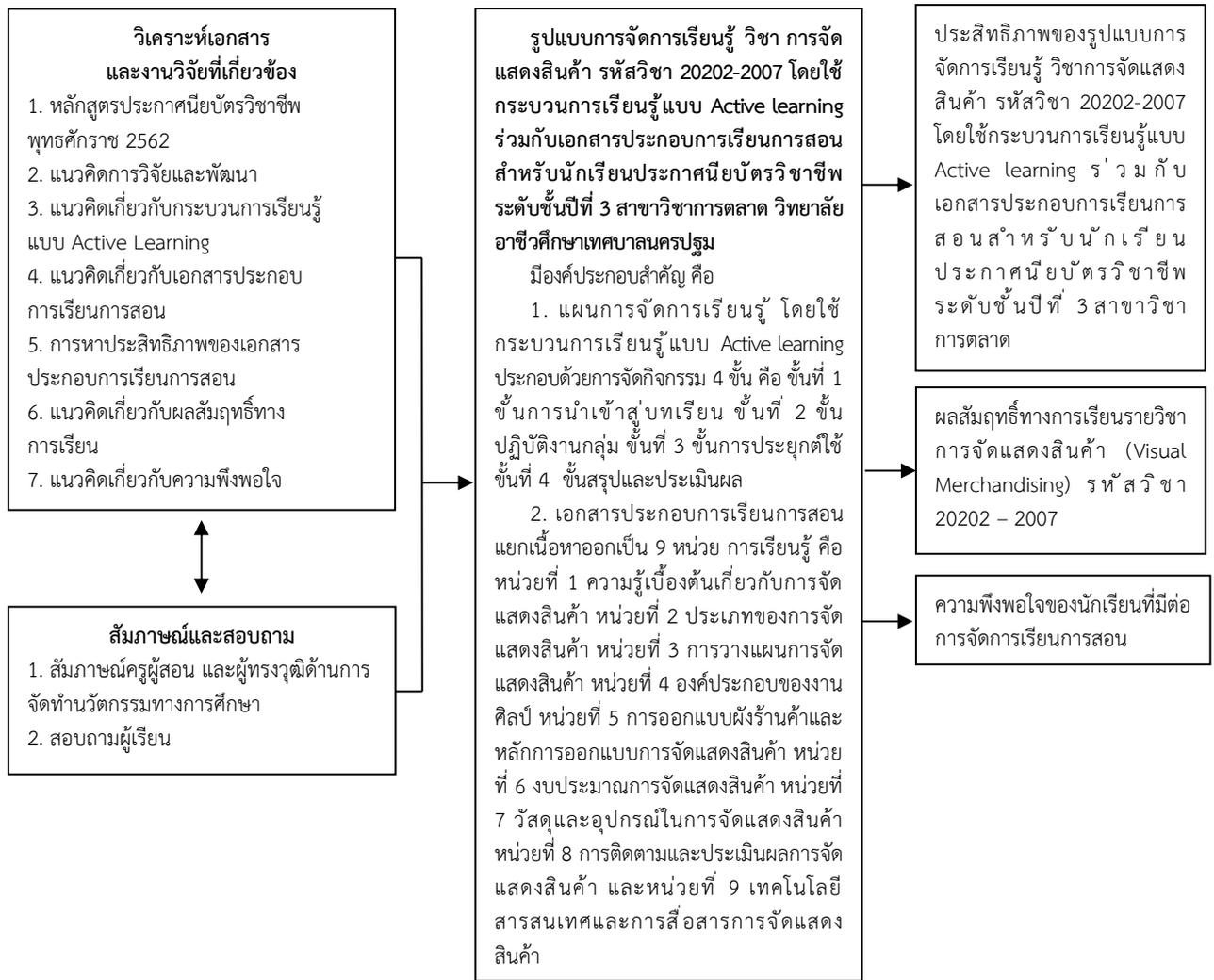
4.2 การหาค่าของแบบประเมินคำถามแบบปลายเปิด(opened form) ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความตรง และมีสาระครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence: IOC) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4.3 การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้กับค่าเฉลี่ยที่กำหนดขึ้น (ร้อยละ 80) โดยใช้ One – Sample T-Test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

4.4 การหาค่าแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ซึ่งแสดงแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม พบว่า ความเห็นของนักเรียน สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 ในปัจจุบัน ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนดี ส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ ใช้การบรรยายร่วมกับการให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาของบทเรียน ทำแบบฝึกหัด และทำแบบทดสอบ ในหนังสือเรียน มีสื่อรูปภาพ ใบความรู้ คลิปวิดีโอสั้น ๆ ประกอบการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ มีการจัดกิจกรรมปฏิบัติและ มีกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ความเห็นของครูและผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของนักเรียน และการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นสื่อการเรียนรู้หลัก มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียน การสอนวิชาการจัดแสดงสินค้า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ควรมีแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอนประเภทเอกสารประกอบการเรียน โดยแยกเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ให้ครบถ้วนตามหลักสูตร แผนการสอนควรระบุให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสร้างองค์ความรู้ร่วมกันในกลุ่ม การวัดผลควรมีใบงานและแบบทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้

2. ผลการสร้างและหาคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ที่มุ่งเน้นสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วยการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม ขั้นการประยุกต์ใช้ และขั้นสรุปและประเมินผล (2) เอกสารประกอบการเรียนการสอน แยกเนื้อหาออกเป็น 9 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยจะประกอบด้วยเนื้อหาความรู้ประจำหน่วย ใบงาน และแบบทดสอบ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างมีค่าความเหมาะสมและสอดคล้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 84.24/87.69 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

3. ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 หลังการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม มีคะแนนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 0.21)

4. การประเมินผลและปรับปรุง พบว่า ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 85.22/91.50 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม นักเรียนร้อยละ 90.00 เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลคะแนนจากการทดลองใช้

คะแนนจากแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้									รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	8	8	8	8	8	9	8	8	8	73
2	9	9	9	9	8	8	8	9	10	79
3	8	8	8	8	8	8	8	8	8	72
4	8	8	8	8	8	8	8	9	8	73
5	9	10	9	9	9	10	9	10	10	85
6	10	10	10	10	9	10	10	9	10	88
7	7	8	9	8	8	9	8	8	8	73
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	72
9	8	8	8	8	8	8	8	8	8	72
10	9	9	8	9	9	9	9	9	9	80
รวม	84.00	86.00	85.00	85.00	83.00	87.00	84.00	86.00	87.00	767.00
\bar{X}	8.40	8.60	8.50	8.50	8.30	8.70	8.40	8.60	8.70	76.70
S.D.	0.84	0.84	0.71	0.71	0.48	0.82	0.70	0.70	0.95	5.96
%	84.00	86.00	85.00	85.00	83.00	87.00	84.00	86.00	87.00	85.22

คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลำดับนักเรียน	คะแนนที่ได้
1	37
2	38
3	35
4	38
5	39
6	39
7	34
8	34
9	34
10	38
รวม	366.00
\bar{X}	36.60
S.D.	2.12
ร้อยละ	91.50

อภิปรายผล

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอ ปรากฏผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวม พบว่า ความเห็นของนักเรียน สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 ในปัจจุบันครุมีความเป็นกันเองกับผู้เรียนดี ส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ใช้การบรรยายร่วมกับการให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาของบทเรียน ทำแบบฝึกหัด และทำแบบทดสอบ ในหนังสือเรียน มีสื่อรูปภาพ ใบความรู้ คลิปวิดีโอสั้น ๆ ประกอบการเรียน การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนความเห็นของครูและผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของนักเรียน และการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนเป็นสื่อการเรียนรู้หลัก มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการจัดแสดงสินค้า ผลการศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสุพัตร์ พิบูลย์ (2551: 43 - 46) ที่ได้กำหนดกระบวนการพัฒนานวัตกรรมโดยใช้การวิจัยและพัฒนาในขั้นที่ 1 คือการวิเคราะห์สภาพปัญหา (การวิจัยเชิงสำรวจ) นักวิจัยและพัฒนาจะเริ่มกิจกรรมด้วยการวิเคราะห์ ทบทวนสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการทำงาน ในกรณีของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการวิเคราะห์ปัญหา การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน (ปัญหาคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาพฤติกรรม และทักษะของผู้เรียน ปัญหากระบวนการสอน วิธีสอน สื่อประกอบการสอน ฯลฯ) และสอดคล้องกับแนวคิดของวารุ เพ็งสวัสดิ์ (2552: 3 - 4) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่มีขั้นตอนประการแรก คือ การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. ผลการสร้างและหาคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ที่มุ่งเน้นสมรรถนะนักเรียน ประกอบด้วยการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม ขั้นการประยุกต์ใช้ และขั้นสรุปและประเมินผล (2) เอกสารประกอบการเรียนการสอน แยกเนื้อหาออกเป็น 9 หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยจะประกอบด้วย เนื้อหาความรู้ ประจำหน่วย ใบงาน และแบบทดสอบ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างมีค่าความเหมาะสม และสอดคล้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 84.24/87.69 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551: 52) ที่ได้อธิบายขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ 10 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการกำหนดเป็นหมวดวิชากลุ่มประสบการณ์ หรืออาจจะเป็นบูรณาการกับเนื้อหาวิชาอื่น 2) กำหนดหน่วยการสอน ในขั้นนี้เป็นการแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยสำหรับการสอนหน่วยการสอนครั้งละ 60 นาที 120 นาที หรือ 180 นาที 3) กำหนดหัวเรื่อง เมื่อกำหนดหน่วยการสอนแต่ละครั้งได้แล้ว ก็เป็นการแบ่งเนื้อหาของหน่วยการสอนให้ย่อยลงมาอย่างที่เราเรียกว่าหัวเรื่อง โดยพิจารณาเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนในเนื้อหานั้น ๆ ประกอบกัน 4) กำหนดมโนทัศน์และหลักการเป็นการกำหนดสาระสำคัญจากหัวเรื่องในหน่วยนั้น ๆ โดยพิจารณาว่าในหัวเรื่องนั้นมีสาระสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้หรือให้เกิดขึ้นหลังจากเรียนจากเอกสารประกอบการเรียนการสอนแล้ว 5) กำหนดวัตถุประสงค์ 6) กำหนดกิจกรรมการเรียน แต่ละหน่วยจะต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 7) กำหนดประเมินผล โดยพิจารณาวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ 8) การเลือก และผลิตสื่อการสอน จะต้องพิจารณาว่าลักษณะเนื้อหาและลักษณะผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสื่อชนิดใดหรือกิจกรรมการเรียนแบบใดจึงจะเหมาะสมสอดคล้อง 9) การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน นำเอกสารประกอบการเรียนการสอนไปทดลองเพื่อตรวจดูว่าเอกสารประกอบการเรียนการสอนนั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เพียงใดจะนำไปปรับปรุงแก้ไขจนทำให้การเรียนรู้จากเอกสารประกอบการเรียนนั้น และ 10) การใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแล้วจึงจะสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้โดยจะมีขั้นตอนต่าง ๆ ในการใช้ ดังนี้ (1) ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาความรู้พื้นฐานก่อนเรียนเนื้อหานั้น ๆ (2) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (3) ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (4) ชั้นสรุปบทเรียน และ (5) ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และขั้นตอนการสร้างที่ถูกต้องตามหลักวิชาการดังกล่าว ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐมมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว ผลการวิจัยสอดคล้องกับชนิษฐา คล้ายแดง (2562: 143 - 145) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) ร่วมกับชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบหลักของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แผนการสอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) 2) ชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำหน่วยการ

เรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์แบบร่วมมือ เทคนิค TAI เรื่องการหารไปหาประสิทธิภาพรายบุคคล แบบกลุ่มเล็ก และแบบภาคสนามได้ประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 68.33/70.00 , 79.31/79.44 และ 83.25/84.25 ตามลำดับ

3. ผลการทดลองใช้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 หลังการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม มีคะแนนเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning จึงส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และนักเรียนพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Meyers & Jones (1993: xi) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ก่อประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียน โดยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ลดการแข่งขัน และการแยกตัวจากชั้นเรียนของผู้เรียน ทุก ๆ คนเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้เป็นแบบที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคำแนะนำที่ได้รับจากเพื่อนมีคุณค่า และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 4 – 5) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ไว้ ดังนี้ 1) Active learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิด และการกระทำของผู้เรียน การมีวิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง และมีการใช้วิจาร์ณญาณในการคิด และตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเองสู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้น Active learning จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (higher order thinking) ในการมีวิจาร์ณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ 2) Active learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม 3) Active learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ และ 4) Active learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (multiple intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาท หน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องกับ Nur & Kesercigolu (2010: 128 อ้างถึงใน สุชาติดา แก้วพิกุล, 2555: 27) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของการเรียนรู้แบบ Active Learning กับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากการทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นเวลา 10 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มทดลองมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุม

4. การประเมินผลและปรับปรุง พบว่า ประสิทธิภาพ (E1/E2) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 85.22/91.50 มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม นักเรียนร้อยละ 90.00 เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา คล้ายแดง (2562: 143 - 145) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning) ร่วมกับชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) ร่วมกับชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 87.37/88.75 และนักเรียนร้อยละ 87.50 เห็นด้วยกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) ร่วมกับชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับ

นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ครูต้องเลือกสถานการณ์ หรือการแสดงบทบาทสมมติที่เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ การสร้างประสบการณ์ด้านการจัดแสดงสินค้าแต่ละด้านและแต่ละประเภทให้ผู้เรียน ดังนั้นครูต้องมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.2 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐมไปใช้ ครูต้องมีการศึกษาคำชี้แจงหรือคำแนะนำ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละหน่วย และควรเน้นย้ำให้นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและมุ่งมั่นในการร่วมกิจกรรม

1.3 การจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิชา การจัดแสดงสินค้า รหัสวิชา 20202-2007 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ร่วมกับเอกสารประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม มีความเหมาะสมตามสภาพ และบริบทของแต่ละสถานศึกษาและครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา คล้ายแดง. (2562). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active learning) ร่วมกับชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. โรงเรียนเทศบาล 1 ทรงพลวิทยา สังกัดเทศบาลเมืองบ้านโป่ง.*
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2551). *เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หน่วยที่ 8-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- วารินทร์พร พันเพ็ญฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 9(1), 135 - 145.*
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2552). การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development). *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 1(2), 1 - 12.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุชาดา แก้วพิกุล. (2555). *การพัฒนากิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้การจัดการเรียนการสอนอย่างกระตือรือร้น (Active learning) โดยเน้นการเรียนรู้เป็นคู่ร่วมกับการบริหารสมองเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความสุขในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตร์ พิบูลย์. (2551). *การวิจัยและพัฒนาสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา*. ส. พิบูลย์.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the college classroom*. Jossey-Bass.